

‘Fietsles voor eerstejaarsstudenten? We moeten de hand juist in eigen boezem steken’

Harald Merckelbach. — © Bas Quaadvlieg

Harald Merckelbach is hoogleraar rechtspsychologie aan de Universiteit Maastricht. Eens per vier weken schrijft hij over het grensvlak tussen wetenschap en samenleving. Deze aflevering: de Posifiets-campagne van Maastricht ontkent dat niet de fiets maar de auto de kern van het probleem is.

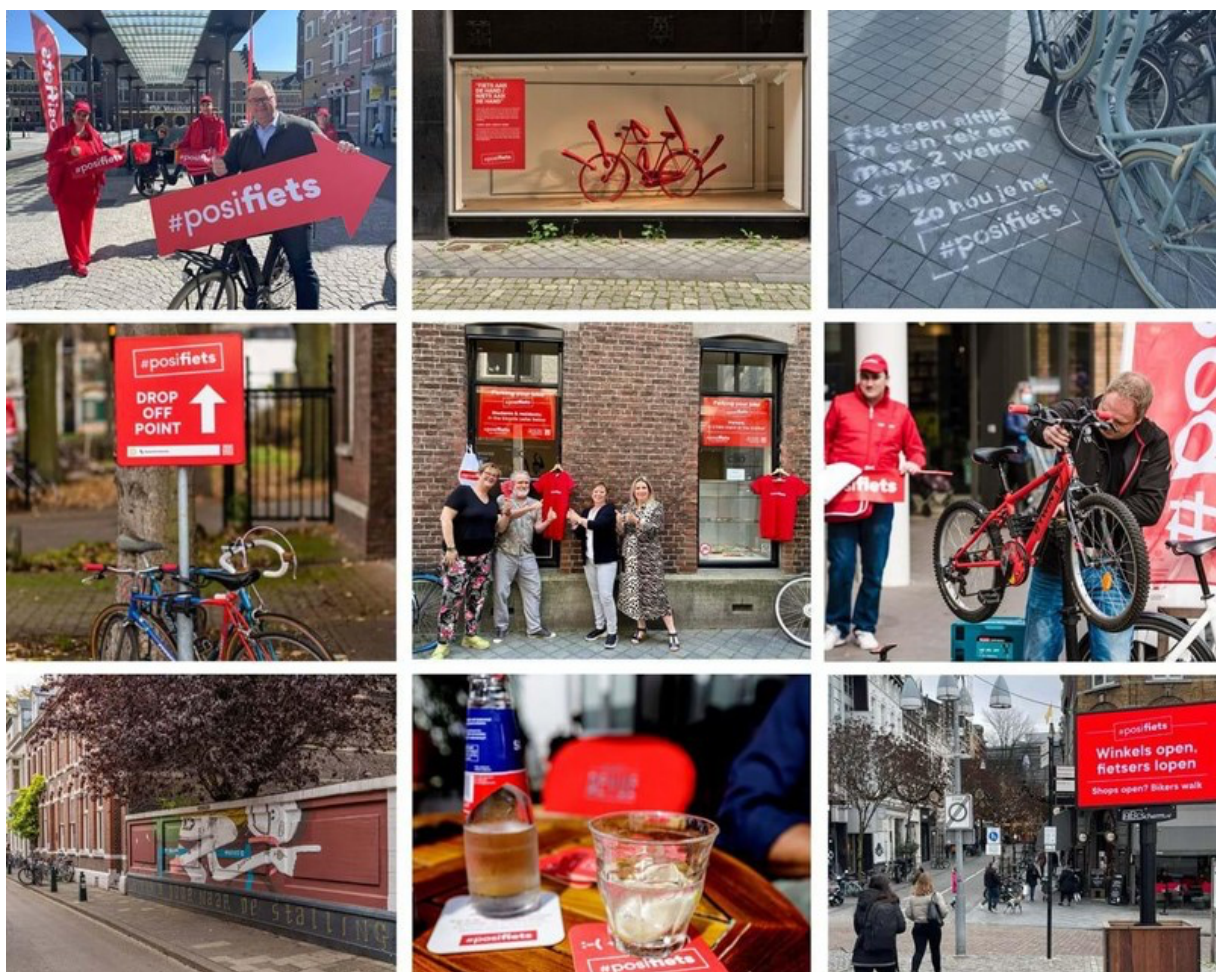
Harald Merckelbach

Al die buitenlandse studenten die op hun swapfiets door de stad dolen: het heeft iets aandoenlijks. Vind ik. Mijn tante ziet dat anders. „Zouden jullie van de universiteit die jongelui niet een uurtje fietsles kunnen geven zodra ze hier arriveren?” Dat studenten nogal eens aan de verkeerde kant van de weg fietsen en met hun achteloos neergekwakte rijwielen het trottoir onbegaanbaar maken, irriteert haar. Snap ik ook wel. Maar fietsles voor eerstejaars? Tante, dat zie ik niet zitten. Als we daaraan beginnen, leggen we ze wel erg in de watten. Bovendien: een beetje snuggere student die hier komt wonen kan makkelijk zelf op het internet handige tips over de vaderlandse rijwiel-etiquette vinden.

En dan, vooral, tante, moeten we de hand in eigen boezem steken. Maastricht is inmiddels uitgegroeid tot een volwaardige studentenstad. Maar haar wegennet is nog steeds geënt op de naoorlogse gedachte dat burgers massaal met hun Opel Kadett naar hartje centrum moeten kunnen komen om daar een kleurentelevisie in hun achterbak te laden. Dat zie je aan de riante parkeergelegenheden in de binnenstad. En aan de voorrangswegen die dwars door de stad lopen. En aan het afzichtelijke oerwoud van elkaar tegensprekende verkeersborden.

Exemplarisch is de Kennedybrug. Je moet diep Oost-Europa in om zo'n staaltje van semicriminele architectuur tegen te komen. Terwijl haar tweebaanswegen ertoe uitnodigen om flink gas te geven, kruisen haar afritten op onnavolgbare wijze de fietspaden. Daarbij moeten fietsers tot drie keer toe voorrang verlenen aan gemotoriseerd verkeer. De vierde keer – afrit Randwyck – is het trouwens andersom. Daar werd een paar jaar geleden dan ook een fietsende student dodelijk aangereden door een vrachtwagen.

Nee, tante, dan Frankrijk. Daar zag ik deze zomer in de binnensteden één verkeersbord dat alle andere overbodig maakt. Het bord kondigt een simpele regel aan: voetgangers gaan voor fietsers en die gaan weer voor gemotoriseerd verkeer. Ik zag ook hoe de *police municipale* kordaat optreedt tegen eenieder die meent de hand te kunnen lichten met deze regel. Is nog eens wat anders dan de wat kleffe Posifiets-campagne van de gemeente Maastricht. Daarmee probeert het bevoegd gezag fietsers – studenten voorop – opvoedkundig bij te sturen. De campagne loopt over van vriendelijke bedoelingen, maar gaat nog steeds uit van de gedachte dat de kern van het probleem de fiets en niet de auto is.

De campagne van de gemeente Maastricht. — © Maastricht Bereikbaar

Tja, de Franse aanpak. Dan zou je inderdaad in de autoluwe straten van de Maastrichtse binnenstad aan beide kanten links en rechts fietsende studenten hebben. En één grote fietsenstalling onder het Vrijthof. En jij, tante, jij zou gewoon met je naaldhakken over de straat kunnen lopen. *Ça marche.*